

Förhandlingsorganisationen för
offentliga sektorns utbildade FOSU rf

FOSU:S ANVISNINGAR FÖR FÖRTROENDEMANNNAVAL I KYRKLIGA SEKTORN

Valanvisningarna är i enlighet med kyrkans förtroendemannaavtal som trädde i
kraft 1.4.2020

Innehåll

Anvisningar för val av förtroendeman för FOSU.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Varför ska en förtroendeman väljas?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
När ska en förtroendeman väljas?.....	4
Hur många förtroendemen ska väljas?.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Hur bestäms förtroendemännens ersättning och hur fördelas uppgifterna? .	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Hur lång är förtroendemännens mandatperiod?.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Vem kan väljas till förtroendeman?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Vem väljer förtroendeman?	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Hur går förtroendemanna valet till?.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Kandidatnominering.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Att ordna val.....	6
Valmöte	7
Direkt majoritetsval som valsätt.....	7
Andra valsätt.....	7
Sämjoval.....	8
Gemensam förtroendeman.....	8
Att meddela FOSU-kansliet om valresultatet	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Att informera om valresultatet till FOSU-medlemmarna i församlingen.....	9
Förtroendemannamaterial som behövs för uppdraget	9
Utbildning för förtroendemännen.....	9
Fyllnadsval.....	9
Besvär över val.....	9
Sammanfattning.....	10
Närmare information från FOSU:s kansli	10
FOSU:s medlemsföreningar och deras medlemsorganisationer	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Anvisningar för val av förtroendeman för FOSU

Med förtroendeman avses i kyrkans förtroendemannavtal (KyrkTAK bilaga 11) en i församlingen, kyrkliga samfälligheten, kyrkostyrelsen eller domkapitlet anställd tjänsteinnehavare eller arbetstagare som av huvudavtalsorganisationen har valts att sköta de uppgifter som avses i förtroendemannavtalet. Förhandlingsorganisationen för offentliga sektorns utbildade FOSU rf är en av huvudavtalsorganisationerna för kyrkan. Huvudavtalsorganisationerna beslutar själva om hur förtroendemannavalet ordnas och om förtroendemannaperiodens längd. Praxis kan variera en aning mellan de olika huvudavtalsorganisationerna.

I anvisningarna används den gemensamma benämningen *församling* om församling, kyrklig samfällighet, kyrkostyrelsen och domkapitel.

En förtroendeman för FOSU representerar förhandlingsorganisationen och inte det egna förbundet. FOSU:s huvudförtroendeman representerar alla anställda i församlingen som är FOSU-medlemmar. Förtroendemannen bör ha klart för sig vem hen företräder; vilka yrkesgrupper och vilka medlemsförbund. Förtroendemannen företräder endast arbetstagare som är organiserade i FOSU:s medlemsföreningar och i deras underföreningar – icke-medlemmar representeras inte. En förteckning över FOSU:s medlemsföreningar och deras medlemsorganisationer finns i slutet av anvisningarna.

Förtroendemannen kan inte vägra att bevaka en FOSU-medlems intressen enbart på grund av att förtroendemannen hör till ett annat FOSU-förbund än den person som begär intressebevakning.

Varför ska en förtroendeman väljas?

Förtroendemannens uppgift är bland annat att:

- övervaka att man på arbetsplatserna följer kollektivavtalet och lagar som styr arbetslivet
- förhandla med arbetsgivaren om frågor som gäller personalen, exempelvis om eventuella lönejusteringspotter
- representera personalen i förhandlingar med arbetsgivaren om lokala tjänste- och arbetskollektivavtal (lokalt avtalande)
- ge råd till enskilda medlemmar i tolkningstvister om anställningsvillkor och i andra problemsituationer i arbetslivet
- informera den personal som förtroendemannen företräder om aktuella frågor som gäller anställning och lön
- förmedla information från FOSU till de medlemmar som företräds
- delta i utvecklandet av arbetsgemenskapen
- fungera som medlem av det representativa samarbetsorganet (huvudförtroendemannen)

När ska en förtroendeman väljas?

En ny förtroendeman/nya förtroendemän ska väljas när

- förtroendemännens mandatperiod löper ut
- förtroendemannen byter arbetsplats
- förtroendemannen måste på grund av sjukdom eller annan orsak lämna sitt uppdrag för en betydande del av mandatperioden
- förtroendemannaordning ordnas för första gången i församlingen

När mandatperioden upphör måste nya val ordnas före slutet av november det sista mandatåret. I andra fall ska val ordnas så snart som möjligt.

FOSU kan besluta att en ny förtroendeman eller nya förtroendemän ska väljas om

- över hälften av FOSU-medlemmarna i församlingen skriftligt yrkar på byte
- förtroendemannen medvetet har agerat i strid med FOSU:s och/eller FOSU-medlemmarnas intressen

Hur många förtroendemän ska väljas?

Antalet förtroendemän bestäms enligt kyrkans förtroendemannaavtal (KyrkTAK bilaga 11). Antalet förtroendemän beror på hur många medlemmar det finns i församlingens tjänst som hör till FOSU-förbund. Enligt förtroendemannaavtalet kan det finnas högst tre förtroendemän och därtill väljs alltid en vice förtroendeman.

- Om det finns minst fem FOSU-medlemmar väljs en huvudförtroendeman och en vice förtroendeman.
- Om det finns minst 35 FOSU-medlemmar väljs en huvudförtroendeman, en förtroendeman och en vice förtroendeman.
- Om det finns minst 65 FOSU-medlemmar väljs en huvudförtroendeman, två förtroendemän och en vice förtroendeman.

Bland de ordinarie förtroendemännen utses en till *vice huvudförtroendeman* för att vid behov vikariera huvudförtroendemannen.

Vice förtroendemannen sköter förtroendemannauppgifter och vikarierar vid behov förtroendemännen då när någon av de ordinarie förtroendemännen har förhinder eller är jävig. En vice förtroendeman vikarierar huvudförtroendemannen endast om andra förtroendemän inte har valts (det finns färre än 35 FOSU-medlemmar i församlingen) eller om varken vice huvudförtroendemannen eller förtroendemannen kan vikariera huvudförtroendemannen på grund av förhinder eller jäv.

Enligt kyrkans förtroendemannaavtal har vice förtroendemannen avtalsenlig ställning som förtroendeman först när arbetsgivaren har fått FOSU:s anmälan om att denna träder in för den ordinarie förtroendemannen. Därför måste man alltid meddela FOSU-kansliet om den ordinarie förtroendemannen är en längre tid förhindrad att sköta sitt uppdrag. Om den ordinarie förtroendemannen måste på grund av sjukdom eller annan orsak lämna sitt uppdrag för en betydande del av mandatperioden, måste ett så kallat fyllnadsval ordnas för att välja en ny förtroendeman.

Enligt förtroendemannaavtalet kan man lokalt avtala om antalet förtroendemän. Man bör dock ändå inte avtala om ett färre antal förtroendemän än vad som anges i förtroendemannaavtalet, även om någon av de avtalsenliga förtroendemannaplatserna inte skulle besättas. Ifall det inte finns tillräckligt många förtroendemannakanidater, kan en plats bli obesatt och senare besättas genom ett fyllnadsval.

Hur bestäms förtroendemännens ersättning och hur fördelas förtroendemännens uppgifter?

I Kyrkans tjänste- och arbetskollektivavtal (KyrkTAK § 222, bilaga 1, förtroendemannaavtalet § 10) har man avtalat om ersättning till huvudförtroendemannen. Man avtalar lokalt om arvudet för övriga förtroendemän och om förtroendemännens uppgiftsfördelning. Det är bra att granska att avtalet är uppdaterat och vid behov komplettera med nya uppgifter innan följande förtroendemannaaval ordnas.

Det är också möjligt att avtala lokalt om tidsanvändningen som behövs för att sköta förtroendemannauppgifterna.

Hur lång är förtroendemännens mandatperiod?

FOSU:s mandatperiod för förtroendemän inom kyrkliga sektorn är fyra år och mandatperioden börjar den 1 januari. Man kan inte lokalt avvika från förtroendemanna- perioden utan att FOSU uttryckligen godkänner det. Mandatperioden för en förtroendeman som har valts genom fyllnadsval mitt i mandatperioden fortsätter således till slutet av den pågående fyraåriga mandatperioden.

Vem kan väljas till förtroendeman?

En förtroendeman ska vara anställd i vederbörande församling. Undantag från denna huvudregel är en förtroendeman som är gemensam för flera församlingar, se punkten *Gemensam förtroendeman*.

En förtroendeman måste vara ordinarie medlem i någon FOSU-medlemsförening eller dess underförening.

FOSU-medlem som i förhandlingar representerar arbetsgivaren (kyrkoherde, ekonomichef eller motsvarande) kan inte väljas till förtroendeman. Ställning som närmaste chef utgör inget hinder för att väljas.

En person som är eller har varit förtroendeman kan väljas på nytt till förtroendeman.

En visstidsanställning utgör inget hinder för att väljas till förtroendeman. Att bli vald till en förtroendemannauppgift förlänger inte visstidsanställningen och anställningen ändras inte heller till en tillsvidareanställning. Om förtroendemannens anställningsförhållande upphör under förtroendemannaperioden ska ett fyllnadsval ordnas.

Vem väljer förtroendeman?

Alla anställda i församlingen som är ordinarie medlemmar i en FOSU:s medlemsförening eller dess underförening har rätt att delta i valet av förtroendeman.

Också de FOSU-medlemmar som är arbetsgivarrepresentanter i förhandlingar (kyrkoherde, ekonomichef eller motsvarande) kan delta i valet.

Hur går förtroendemannaavalet till?

Som FOSU:s lokala representant är det huvudförtroendemannens uppgift att ordna val av nya förtroendemen, alltså *förtroendemanna*val. Om det finns flera förtroendemen bildar de en så kallad valkommitté som beslutar om valarrangemangen med beaktande av lokala förhållanden.

Om val av förtroendeman för FOSU ordnas för första gången i församlingen kan vilken FOSU-medlem som helst som är anställd i församlingen ta initiativ till att ordna förtroendemannaval. Valet kan då ordnas av en personalrepresentant som har blivit utsedd till denna uppgift eller av en valkommitté som har utsetts bland personalen. Se även *Sämjoval*.

Kandidatnominering

Kandidatnomineringen sker före valmötet eller valförrättningen och alla FOSU-medlemmar ska informeras om nomineringen i god tid. Man kan i samband med valinformationen till alla FOSU-medlemmar uppmana kandidater att anmäla sig.

Att ordna val

Valsättet varierar beroende på de lokala förhållandena. I praktiken är det enklast att sammankalla ett *valmöte* där valet förrättas.

Valmöte

Man sammankallar till ett valmöte på det mest ändamålsenliga sättet, exempelvis per e-post. I möteskallelsen ska tiden, platsen, ändamålet och annan nödvändig information om valsättet anges. Möteskallelsen delges alla FOSU-medlemmar i god tid. Som allmän anvisning anses en möteskallelsetid på två veckor vara tillräcklig. Fullmakt får endast användas vid ett valmöte om det uttryckligen separat har nämnts i möteskallelsen.

Den som har valts till valmötets ordförande har i uppgift att förrätta val bland de föreslagna kandidaterna. När mötesfunktionärer väljs ska även rösträknare väljas. Om det finns flera föreslagna kandidater än vad som ska väljas, måste valet ske som sluten omröstning.

Direkt majoritetsval som valsätt

FOSU:s förtroendemannaval för kyrkliga sektorn är ett direkt majoritetsval där varje röstberättigad endast kan rösta på en kandidat.

Den person som får flest röster väljs till huvudförtroendeman. Om sammanlagt tre ordinarie förtroendemen kan väljas, blir den som får näst flest röster vice huvudförtroendeman, den som får tredje flest röster blir förtroendeman och den som får fjärde flest röster blir vice förtroendeman.

Vid ett valmöte kan valet även alltid ske som ett sämjoval.

Andra valsätt

Förutom valmöte går det också att ordna urneval där valurnan är på ett övervakat ställe, poströstning och elektroniska val. Oavsett vilket sätt som väljs är det alltid frågan om ett direkt majoritetsval (se ovan *Direkt majoritetsval som valsätt*).

För att bevara valhemligheten ordnas poströstning med två kuvert. Den ifyllda röstsedeln sätts i det första kuvertet som tillsluts och sätts tillsammans med uppgift om väljarens namn i det yttre kuvertet som tillsluts. Kuvertet tillställs valkommittén per post eller på annat tillförlitligt sätt.

Valhemligheten måste också tryggas i elektroniska val. Oavsett valsätt måste det säkerställas att en röstberättigad endast kan rösta en gång.

Man ska i tillräckligt god tid besluta om tid och plats för valet samt annat gällande valet, så att varje FOSU-medlem är medveten om valet.

Valet kan ordnas under arbetstid och på arbetsplatsen ifall valarrangemangen inte stör uppgifterna i församlingen. Man bör då diskutera och komma överens också med arbetsgivaren om tidpunkt för valet och valarrangemangen.

Sämjoval

Särskilt i församlingar med få förtroendemannakandidater eller få FOSU-medlemmar kan valsättet vara enklare. Förtroendemannaval kan alltid ordnas som ett så kallat sämjoval om FOSU-medlemmarna i församlingen är eniga om saken och om de personer som ska väljas. Tillvägagångssätten ska dock vara klara och öppna för alla. Det är skäl att protokollföra en beskrivning om hur man går till väga.

Gemensam förtroendeman

Kyrkans förtroendemannavtal möjliggör även valet av en gemensam förtroendeman för flera församlingar. En gemensam förtroendeman väljs i undantagsfall, exempelvis när det gäller små församlingar där en förtroendeman inte annars skulle väljas. Man kan ha en gemensam förtroendeman för två eller flera församlingar. Förutsättningen är att församlingarna har avtalat om arrangemanget med en gemensam förtroendeman.

En annan möjlighet är att välja en gemensam förtroendeman för huvudavtalsorganisationerna. Då är ifrågasvarande församling förtroendemannens verksamhetsområde.

FOSU:s kansli ska alltid kontaktas i förväg när man överväger att välja en gemensam förtroendeman.

Att meddela FOSU-kansliet om valresultatet

Förtroendemannens rättigheter och skyldigheter samt förtroendemannasättningen träder i kraft först när FOSU:s kansli har meddelat församlingen om valet av förtroendeman. Därför är det oerhört viktigt att man utan dröjsmål meddelar valresultatet till FOSU:s kansli (till exempel genom att skicka valmötets protokoll eller utdrag ur protokollet). Man meddelar valresultatet till FOSU även i det fall att den förra förtroendemannen väljs för en ny mandatperiod.

Dessutom ska varje förtroendeman som har blivit vald göra en anmälan på FOSU:s webbplats www.juko.fi.

FOSU:s kansli sparar uppgifterna i FOSU:s förtroendemannaregister och sänder en anmälan till församlingen/kyrkliga samfälligheten. Anmälan fungerar som en fullmakt för förtroendemannen att sköta intressebevakningen för FOSU-medlemmarna i församlingen. En kopia av anmälan som skickas till arbetsgivaren tillställs även förtroendemannen och den organisation som förtroendemannen är medlem i.

Att informera om valresultatet till FOSU-medlemmarna i församlingen

Det är viktigt att FOSU-medlemmarna som arbetar i församlingen vet vilka förtroendemän som företräder dem. Namn- och kontaktuppgifter kan varaktigt finnas på arbetsplatsernas anslagstavlor och exempelvis på församlingens webbplats/intranet. Färdiga blankettbotten finns på FOSU:s webbplats (Jukola).

Förtroendemannamaterial som behövs för uppdraget

Förtroendemannen och vice förtroendemannen har rätt att av arbetsgivaren kostnadsfritt få kyrkans tjänste- och arbetskollektivavtal som behövs för att användas i uppdraget.

Utbildning för förtroendemannen

FOSU:s förtroendeman ser till att införskaffa sig och uppdatera den kunskap som behövs för att sköta förtroendemannaupdraget genom att sätta sig in i ikraftvarande avtal och aktuella anvisningar samt genom att delta i förtroendemannautbildningar.

FOSU ordnar för dem som har valts till huvudförtroendeman och förtroendeman sådan utbildning som behövs för att sköta uppdraget. Även FOSU:s medlemsföreningar och förbund ordnar egna förtroendemannakurser. Att delta i utbildning för förtroendeman berättigar till avlönad tjänstledighet eller befrielse från arbetet i enlighet med kyrkans förtroendemannavtal. Närmare uppgifter om utbildningarna finns på FOSU:s och medlemsorganisationernas webbplatser.

Fyllnadsval

Det är möjligt att ordna ett fyllnadsval under mandatperioden om inte alla förtroendemannaplatser besattes i förtroendemannavalet eller om någon av förtroendemannen är tvungen att avstå från uppdraget under den pågående mandatperioden. Man går till väga så som tidigare har beskrivits. Kandidaterna och de röstberättigade informeras om att det gäller ett fyllnadsval. Mandatperioden för den som blir vald i fyllnadsvalet sträcker sig fram till slutet av den pågående fyraåriga mandatperioden.

Besvär över val

Man kan endast besvara sig över valet till FOSU:s förhandlingsdelegation för kyrkan.

Förhandlingsdelegationen har rätt att inte bestyrka valresultatet ifall att dessa valdirektiv inte har följts. Besvär över genomförandet av valet ska tillställas sektorns förhandlingschef vid FOSU:s kansli inom 14 dygn från det att valresultatet offentliggöres. Tidsgränsen gäller inte ifall FOSU-medlemmarna i församlingen inte hade information om valet eller vid bristfällig information om valresultatet.

Det går inte att besvära sig vidare om förhandlingsdelegationens beslut.

Sammanfattning

- FOSU:s förtroendeman representerar alla FOSU-medlemmar som arbetar i församlingen.
- Huvudförtroendemannen/förtroendemannen ansvarar för att påbörja valprocessen.
- När förtroendemannaval ordnas för första gången kan vilken FOSU-medlem som helst som är anställd i församlingen ta initiativ i frågan.
- Det lönar sig att före förtroendemannavalet avtala om förtroendemannaarvodena och om eventuell uppgiftsfördelning för den följande mandatperioden.
- Valresultatet meddelas utan dröjsmål till FOSU.
- Valmötets protokoll eller förteckning över de valda personerna skickas per e-post till jukola@juko.fi.

Förtroendemannaregisterblanketten, ifyllnadsanvisningar och valanvisningar för förtroendemannavalet finns på FOSU:s webbplats www.juko.fi.

Närmare information från FOSU:s kansli

Allmänt om valanvisningarna:
förhandlingschef Anne Mikkola, anne.mikkola@juko.fi

Förtroendemannaregistret och bekräftelsebrev:
byråsekreterare Riku Holm, riku.holm@juko.fi

FOSU:s förtroendemannautbildning:
kurssekreterare Riku Holm, riku.holm@juko.fi

(Medlemsorganisationerna informerar själva om sina egna utbildningar.)

FOSU:s medlemsföreningar och deras medlemsorganisationer

Akavas sjukskötare och Taja

Offentliga sektorns förmän och sakkunniga (JEA)

- Akavas Specialorganisationer
- DIFF - Ingenjörerna i Finland
- Ingenjörsförbundet
- Finlands Ekonomer
- Finlands Juristförbund
- Teknikens Akademiker
- Tradenomförbundet
- Högskoleutbildade samhällsvetare

Sakkunniga i Rehabiliteringsbranschen

- Finlands Fysioterapeuter
- Finlands Ergoterapeutförbund

Läkarförbundens förhandlingsorganisation

- Finlands Veterinärförbund
- Finlands Tandläkarförbund
- Finlands Läkarförbund

Undervisningssektorns Fackorganisation OAJ

Fackorganisationen för högutbildade inom socialbranschen Talentia

Finlands Hälsovårdarförbund

Finlands Företagshälsovårdareförbund

Teknik och Hälsa FKT rf

Forskarförbundet

Vakava

- Agronomförbundet
- Akavas Allmänna Grupp
- AKI-förbunden
- Fackorganisationen Ava
- Diakoniarbetarnas Förbund
- Sakkunniga i fostran och ungdomsarbete KNT
- Natur-, miljö- och skogsvetareförbundet Loimu
- Professorsförbundet
- Befälsförbundet
- Siviilijohtajien, erikoisupseerien ja asiantuntijoiden liitto SEAL ry
- Finlands Farmaciförbund
- Finlands Polisorganisationers Förbund
- Finlands Psykologförbund
- Finlands Talterapeutförbund
- Officersförbundet